

Tôi không biết về danh nhân nào đã phán câu này: “Nếu tôi là Thằng Đ, tôi sẽ không cho phép loài người quấy rối chân tôi.

Tôi sẽ yêu cầu họ đứng thẳng lên, đi đi và nhìn thẳng vào mắt tôi, xem tôi là ngang hàng, nói chuyện với tôi như với một người anh em. Không có lý nào để họ có thể hạ mình như thế trước mặt tôi, là vì chính tôi đã tạo họ như thế”.

Triết gia A. Dumas khuyên chúng ta: “Đứng bên bác bao giờ với ai cả, anh không bao giờ thuyết phục được ai đâu. Y’ kiến của người ta giống như cây đinh, càng đập vào, càng làm cho nó lún sâu”.

Học giả Dale Carnegie: “Khi ta căm ghét kẻ thù hay người khác, có nghĩa là ta đang dành cho họ quyền có thể gây cho ta mất ăn mất ngủ, như họ đang dồn sức khẻ và hạ nhục phúc của chúng ta. Kẻ thù thì khoái trá và vờn bình thường trong khi ta lại vờn vờ, chờ đợi chờ mòn. Số bậc thầy, lòng căm thù của ta làm hại chính ta cả ngày lẫn đêm, chẳng khác gì phỉ trong hang chuột”.

Trước khi mọi người chia sẻ cùng tôi những dòng tâm sự này, tôi xin kể họ một câu chuyện nhỏ: “Đáng sợ gì hơn cả” có nội dung như sau:

Tôi là chủ sách nhà kia, có con họ tính không hiểu hình ra bao giờ, nhưng thẳng thắn và hay trò chuyện. Chuyện nói rất lý thú, ai nghe cũng phải phục. Một hôm tân khách họp đông, có con hát mới rủ nhau vào và nhau rằng: “Ai sẽ gì phải nói, mà nói vô lý thì phải bắt phạt”.

Bây giờ, cả ta là lần đầu tiên nói, nào sẽ người học rỗng, nào sẽ người nhà giàu, nào sẽ người quan to, sẽ người nể nhười, nào sẽ người khiêm tốn quá, sẽ người không phép câu nói quá, nào sẽ người thản trọng ít nói, sẽ người hay nói nhảm nhí...

Sau cùng họ đến họ tính, thì họ tính đáp: Ta chỉ sợ họ tính.

Ai nể y đểu cả, bỏ o rằng: người ta sợ họ tính mới phải, anh là đang lo ngại can gì mà sợ? Phải

anh mọt chén rượu.

Họ tình cờ nói: Thiên hạ duy có đường lo là sống nhau. Con cùng cha mẹ tranh gia sản; gái cùng chồng mẹ hay ghen tương; kẻ tranh quyền nhau, tất là quan lại cùng triều, kẻ tranh lợi nhau tất là lái buôn mọt ch. Bận nhau thì tranh nhau, tranh nhau thì khuyhnh loát nhau. Nay lại còn người bận con thì dùng con trả làm mẹ, không dùng con gà, con ngựa; người sẵn hươu thì dùng con hươu làm mẹ, không dùng con dê, con lợn. Phàm nhúng víu c phn gián đư là phn dùng đường lo là c. Cờ thế mà suy thì tài nào họ mà chng sống họ? Cờ thế a đư cho câu nói của họ tình là xác đáng.

Tất cả cái mê o thế ng thì tất cả ki p sống con người có lẽ đư vì có cái chết chắc chắn đang đđi ch nó.

Nếu mẹ vọt trên đđi đư trên c u mãi thì đâu có gì đáng cho ta quy n luy n.

Người nào có khả năng phong phú đđi h u th u con người, sẽ luôn luôn y' th c đđc r ng tất cả con người cần bận mà nói đư có chung mọt ngu n g c gi ng nhau; tất cả m i ho t đđng c a con người đư n y sinh và b t ngu n do mọt trong chín đđng l c cần bận c a đđi sống nh sau:

1.-Tình yêu. 2.-Tình dục. 3.-Gi t hái v v t ch t. 4.-Tho i mái v th xác l n tinh th n. 5.-Lòng khao khát tích lũy ích k. 6.-Mu n khoa tr ng. 7.-Khao khát đđi sống tr ng c u sau khi chết. 8.-Gi n d. 9.-S h i.

Và người mu n h u v người khác phn h u mình tr c đã.

Kh năng đ th u h u người khác s lo i b đđc r t nhi u nguyên nhân thông th ng gây nên nh ng va ch m và xung đđt gi a con người v i nhau. Đó là n n t ng c a tình b ng h u. Đó là cần bận c a t t c nh ng s hòa đđng và s h p tác gi a người v i người. Và đó cũng là cần bận r t quan tr ng t o nên quy n lãnh đđo th ng đđc g i là s c ng tác thân h u. Và có người tin r ng đó còn là nh p c u đ n t i s quan tr ng chính y u đ th u h u t o hóa và v n v t.

Trong cuộc sống v t ch t, xô b này con người đang giành gi t nhau t ng m i n c m, mạnh áo. Mọt cu c tìm h u c a công ty đđn tho i N u c trong 500 l n nói chuy n b ng đđn tho i h đã dùng đđi-danh-t: TÔI lên đđn 3990 l n. Con người h không quan tâm đđn bận. Họ không

quan tâm đến tôi. Họ chỉ quan tâm đến họ : sáng, trưa, chiều và tối. Nếu chúng ta chỉ cố gắng cảm kích người khác-và để làm cho họ quan tâm đến chúng ta, chúng ta sẽ không bao giờ có những người bạn chân thật. Bởi họ, những người bạn chân thật không hành xử kiểu đó.

Xin bạn nếu muốn trả thơ t ngon, người uống chớ m rãi, đừng để ai quấy rầy, đừng đi đến nơi những câu danh ngôn của các triết gia, học giả, thi-văn-hào...sau đây để suy gẫm:

***Người là con quái gì?**

Mọi việc làm sao, yêu người làm sao, hận thù làm sao...mâu thuẫn thế nào....mà cũng không đi đâu làm sao!

Bình phẩm chê khen tốt xấu mọi sự vật, thế mà cũng vậy là thế tròn đất trời ngu xuẩn; tàng chủ a chân lý', mà cũng là một cái gì bạn thù u để ý mà ám và sai lầm; Vinh quang cao cả lắm, mà cũng là cái cần bạn vượt để có a vũ trụ.

*Người đâu phải là vị thánh, cũng đâu phải là con thú. Và bất luận thay, không muốn làm thánh hay làm con thú.

*Đã a ngu tìm cách cần bạn thiên tài. Người thiên tài có thể bỏ chớ máu, những vật thế nào sẽ lành.

Trái lại, cái mầm của đã a ngu không còn cái răng nào nữa cả, và răng cũng không mọc lại được.

*Những người bạn chân thật tâm giao là những người cô đơn sống chung nhau.

*Đừng phân bua, đừng bày giãi: Bận thân, họ đã hiểu anh đâu, Còn kẻ thù, họ không tin anh đâu.

*Anh có muốn họ đi không? Đừng nói x u họ, Hãy nói thật họ cho thật hiểu.

*Sợ dĩ sẽ kiêu x c của kẻ khác làm cho ta khó chịu, Là vì nó làm thế nào thế nên cái kiêu x c của ta.

*Nếu anh đóng cửa lại, không cho một sự sai lầm nào vào được cả, thì Chân lý' cũng sẽ ở ngoài luôn.

*Thật cả những gì anh nói đâu để nói với anh: để biết là khi anh nói với kẻ khác.

*Anh hãy nói anh thích lần la với ai, tôi sẽ nói cho anh biết, anh ghét ai.

*Tôi hiểu cả x như một thế ngu, còn lại lắm của tôi thì vô sự cả.

*Như mình ng l n l i m i mà mình m i biết rõ những tốt xấu của mình.

*Vẫn người đi p h n v mình. Vẫn mình hay h n v n người.

*Người ta yêu cả để nghe lời phê bình của anh, những họ chỉ muốn nghe những lời khen thôi mà thôi.

*Không nên thế nào thăm viếng những người bạn thân, nếu muốn gìn giữ mãi họ với ta.

*Chính những sự mất mát khát khao dòng nước chảy; Những tâm hồn ích kỷ rồi khát khao- khát được yêu.

BẠN ĐẺY' xem, trong đời sống hàng ngày chúng ta đã gặp mặt rất nhiều người có hai đức bày tỏ cảm tình của mình với người khác thân, bằng hữu... Nhà ai cũng có điện thoại, đa số mọi người năm nay có "phone" nhau để liên lạc. Nhưng vậy mà mọi người gặp nhau giữa những buổi tiệc tùng tay bắt mặt mừng mọi người cách rất là gần gũi, làm như thế như nhau quay quắt.

"Số sự hải hạp hợp nhất là sự sự hải bày tỏ cảm tình" tôi còn nhớ một nhà tâm lý học đã nói câu đó. Triết lý của Phật giáo cũng như của Công giáo đã cho chúng ta thấy Đức Phật cũng như Chúa Jesus đã bày tỏ lòng từ bi bác ái và tình yêu thương của các Ngài qua hàng trăm cách khác nhau với các tông đồ.

Tôi sao chúng ta là những người nhân loại không dám bày tỏ sự quan tâm, thương mến lẫn nhau? Phong tục và tập quán của Hoa Kỳ cũng như của Gia-Nhân-Đức, đức biết giữa hai người bạn trai mà có những chuyện họ nói quá thân mật, bá vai, bá cổ thì họ cho rằng hai người đó bạn bè như tình luyến ái. Nhưng, người đức của bạn bè quý mến là người không người ngừng bày tỏ tình yêu thương của mình một cách công khai.

Đức lịch sử Hoa Kỳ chúng ta cũng thấy đức sự bày tỏ cảm tình giữa Tổng thống LaFayette và Tổng thống Jefferson. Hai người đã gặp nhau một cách đầu tiên, họ không gặp nhau trong 35 năm. Khi Tổng thống Monroe mời và Tổng thống lãnh vĩ đức của Pháp quốc đến thăm vĩ ng Hoa Kỳ vào năm 1824, Lafayette đã 67 tuổi và Jefferson 81. Chỉ có một ngày tại thành phố Quincy, tiểu bang Massachusettes, sau đó Lafayette với và xuôi Nam để gặp ông Jefferson.

Vào buổi sáng tháng 11, chiếc xe ngựa của Lafayette đến tại thành phố Monticello. Một đám đông tập họp để chào mừng khi buổi gặp gỡ. Ông John Randolph Trưởng Ban Nghị Luận miêu tả như sau: "Ông Jefferson thật thân thương với và đi xuống đức đến trên xe để đó ông Lafayette và cả hai ôm nhau khóc nghẹn ngào.

Tôi đã từng chuyển từ với nhiều người bạn đã ly dị. Tôi thương ao ước họ sẽ thoải mái như lòng thương nhân loại của Chúa, đức từ bi hiền lành của Phật và tình bạn thoải mái giữa Lafayette và Jefferson, như Thánh và Danh Nhân đã dám bày tỏ tình yêu thương một cách chân thành.

Có rất nhiều người tâm sự với tôi là họ muốn sẵn đón bạn bè rất niềm nở, chỉ chờ đợi một thời gian cùng với bạn bè cũng ngoại như một quay lưng. Tôi sao vậy? Trong cách giao tiếp bạn đã xoi mói đức đến đức, đức cách ăn mặc, đức cái nhìn và tinh thần lẫn với đức chờ, đức nhìn ăn, tiếng nói của người khác trong lúc vui chơi, tiệc tùng. Bạn đã quên một yếu tố rất quan trọng đó là tình thương giữa bạn bè. Bạn không đến với họ bằng tình yêu thương.

Hai ngàn năm v  trước, triết gia Seneca đã nói một câu r t đ n gi n nh ng hàm ch a tr n v n triết ly' s ng: "B n mu n được người khác yêu th  ng, hãy yêu th  ng h ". B n hãy đ  c i lòng mình r ng m , đ n với nhau bằng s  m n ph c, không nên ganh t , b t l i, b t phải, nói nh ng câu xúc ph m đ n h . Ai cũng thích được khen c . Kinh nghi m cho tôi biết c  m t hi n t  ng l  l ng trong ngành ch a tr  b nh tâm th n là khi b nh nh n l t t  h t tâm s  th m kín c a h  t  s  xúc đ ng, gi n d , điên cu ng hoặc thù ghét....

Khi l ng nghe, tâm h n tôi đ u c  cùng m t cảm xúc nh  h . Trong ngh  thuật đánh b n cũng vậy, khi h  được m i đ n ch i, h  s  vui v ,  a thích nh ng gia ch  yêu th  ng và quái m n h  và ngược lại s  đam mê và lòng yêu th  ng bao giờ cũng được đáp ứng.

B n bi t không? Hoàng Đ  Napoleon đã th , và trong l n g p g  cuối cùng v i Hoàng H u Jos phine, ông nói: "Jos phine, Tr m th t s  may m n nh  b t c  m t người đàn ông nào khác trên qu  đ t; và tuy nhiên, đ n gi  phút này, Khanh là người duy n t trên th  gi i mà tr m tin t  ng". B n thì sao tôi không biết, nh ng cá nhân tôi đ ng nh  câu: "Kh n nh , d i ch ".

Đ i v i v  con, thú th t v i b n, th nh tho ng tôi cũng c c c n, th  l ...Nh ng đ i v i b n b , dù b t c  thu c giai cấp, trình độ nào tôi cũng đ u t  t  và l ch s  h t mình.   c g i tôi  p đ ng cái cung cách x  th  đ  đ i v i v  con phải tuy t cú m o hay không? C a nh  thêm  m  m, hạnh phúc hay không?. Xin th a với b n: "M i m t l i nói, m t hành đ ng t  t  với nhau lúc còn s ng, c  giá tr  h n hàng triệu h t nước m t mà b n nh  trên n m m  hoang l nh".

C  nhiều lúc b n cũng nh  tôi s  c m thấy h i ti c v  m t vài đ u u mà b n đã nói; h i ti c vì đã   l i qu  tr , hoặc h i ti c b n đã đi qu  s m; h i ti c r ng b n đã th ng hay m t m t v t g i đ ; nh ng trong suốt cuộc đ i, b n s  không bao giờ h i ti c b n đã đ i x  t  t  với ai.

Ng n ng  Trung Hoa c  câu: "N u b n kiên nh n trong m t lúc gi n d , b n s  thoát được c  tr m ngày s u kh ". Tình b n gi ng nh  tr  ng m c   ngân hàng. B n không th  tiếp tục rút tiền ra x i mà không ch u ky' thác ti n vào đ . C  t  cách đ ng khen th  ng h n tài năng ngo i hàng. Đa số tài năng là một món qu . C  t  cách không ai cho chúng ta c .

Chúng ta phải xây dựng t ng ch t m t-bằng t  t  ng, s  ch n l a, s  can đảm và lòng quyết tâm. C  bác sĩ Alfred Adler, m t nh  tâm-ly'-h c n i tiếng c a  o quốc đã nói: "C  nh n s ng mà không quan tâm đ n đ ng lo i của mình, là nh ng người c  nh ng s  khó khăn nhất trong

cuộc sống và gây ra tình trạng nghèo đói cho những người khác. Những sự thất bại của nhân loại này sinh do những thành phần đó”.

Ngày xưa tôi cũng có học một ít chữ Nôm, nhưng thơ ông tôi cũng đọc qua một ít sách thánh hiền để học hỏi cách xử thế của người xưa như thế nào, có thích hợp với con người và cái thời đại văn minh này không, xin bạn nghiên cứu thêm.

Mùa xuân khí trời có ấm áp ôn hòa thì muôn loài mới sinh sôi nảy nở và phồn thịnh được. Người đời với người cũng vậy, trong gia đình, ngoài thì xã hội, có “hòa khí” mới có thể sống chung với nhau mà an lạc nghỉ ngơi được. Ta dù có được là người tốt chẳng nể a mà cũng một góc gác, nghiêm ngặt với người, thì người lại càng làm khó chịu mà không thể nào thân với ta được. Không chịu được nhau, thành thù đôi bên không được yên vui sung sướng. Bao giờ cũng nên giữ được cái thái độ ôn hòa, không a dua, xu phụng ai, cũng không ghét ai để cho người đau đớn mà sinh oán.

Cố xử với người mà góc gác, nghiêm ngặt quá là cái đời bần nhếch nhai. Đức thánh hiền cố xử với người đời không có giây phút nào là rời bỏ được cách ôn hòa trung hậu: Thầy Nhan Uyên, hỏi Đức Khổng Tử: “Hỏi người nghèo mà cũng được như giàu, hèn mà cũng được như sang, không phải khoe mà có oai, chứ với với người ta suốt đời không lo sợ gì, mưu như mưu vậy, có nên không?”.

Đức Khổng Tử nói: “Người hiền thì phải làm. Nghèo, mà mưu cũng như giàu, thì là biết bần lòng sống phồn không ham mê gì. Hèn, mà mưu cũng như sang, thì là biết nhún nhường và có lễ độ. Không khoe, mà mưu có oai, thì là biết thận trọng, cung kính không làm lỗi gì. Chứ với với mưu người mà mưu suốt đời không lo sợ, thì là biết che giấu rồi mới nói”.

Và cũng chính cái cung cách cố xử ôn hòa, trung hậu đó, các đức thánh hiền đã khuyên ta:

- Phiếm ái chúng: nghĩa là rộng yêu tất cả loài người.
- Hòa nhi bất đồng: nghĩa là xử với người hòa hợp mà không a dua phe đảng.
- Hòa nhi bất loạn: Nghĩa là xử với người hòa nhã mà không đua theo quá trớn.
- Quân nhi bất đồng: nghĩa là liên hợp với mưu người cho có nhân quần mà không vào bè kết đảng với ai cả.
- Chu nhi bất tật: nghĩa là công bình mà che giấu thiên tư.
- Tật nhi bất động: nghĩa là nhân đức, êm ái, vui vẻ, dễ dàng.
- Ái nhân: nghĩa là yêu loài người.
- Thân nhân: nghĩa là gần gũi dân và đi sát với dân, coi dân như anh em con cái.

-Vn vt nht th: nghĩa là coi muôn loài v i mình nh m t th.

-Thiên h nh t gia, trung qu c nh t nhân: nghĩa là coi c thiên h nh m t nhà, coi c n c nh m t ng i.

Nu làm ng i c vò vổ m t mình, tính n t khe kh t, l nh nh t, ch ng thân v i ai thì th t là m t h ng ch ng ng i cho xã h i.

Trong c ng đ ng c a chúng ta không ph i là không có nh ng ng i ch tr ng không thêm giao ti p v i ng i Vi t, h s ph i ch u mang ti ng x u. B n hãy ch cho tôi m t qu c gia nào trên qu đ t mà không có đ đ m, tr m c p, gi t ng i, c p c a...

H a chẳng ch có trên thiên đ ng mà o t ng c a con ng i đ ng nên. B n là nhà trí th c, h c r ng bi t nhi u, cao sang đ o đ c, l nghĩa, liêm sĩ...v.v.. sao không bi t áp đ ng tri t ly' c a Lão T: "Ng i hay là th y ng i đ, ng i đ là k giúp chí cho ng i hay". Đ h ng đ n cho ng i đ ng h ng ru t th t c a mình?. Ng i ta đ i không ph i ch quay m t nhìn v tr c là xong, c t ph i liên cang v i nh ng ng i hi n th i n a. Mà trong cách liên can ăn y, thì không gì b ng khiêm nh m m đ o. X a nay th ng đ y nh th: "Đ u h n là x ng", "L t m m bu t ch t":

Th ng Tung y u. Lão T đ n thăm, h i r ng:

-Tôi xem tiên sinh m t n ng. Dám h i tiên sinh còn có câu gì đ đ y đ t chúng con n a không?

Th ng Tung nói:

-Qua ch c h ng mà xu ng xe, ng i đã bi t đi u y ch a?

Lão T th a:

-Qua ch c h ng mà xu ng xe, có ph i nghĩa là không quên n i quê cha đ t t không?

- ph i đ y, -Th qua ch có cây cao mà b c r o chân, ng i đã bi t đi u y ch a?.

-Qua ch cây cao mà b c r o chân, có ph i là kính nh ng b c già c không?

- ph i đ y.

Th ng Tung l i há mi ng ra cho Lão T coi n a và h i r ng: -Răng ta còn không?

Lão T th a: -R ng h t c r i.

-Th ng i có rõ cái ly' do y không?

-Ôi! L i mà còn l i, có ph i t i l i m m không? Răng mà r ng h t, có ph i t i răng c ng không?

- , ph i đ y. Vi c đ i đ i đ nh th c . Ta không còn gì đ nói cùng các ng i n a.

B n có bi t không? M t l i nói êm đ u, ng t m m là m t trong nh ng s gi i quy t êm đ p nh t đ tránh va ch m không nh ng đ i v i m i ng i mà còn đ i v i nh ng ng i trong gia đình nh v con....

Có một loại tâm bệnh trong một số ít người, họ tự cho mình cao cả, họ có thể, họ oai vệ, sang trọng hơn những người khác qua sự chải trịch bề ngoài. Nhưng bệnh cảm thấy rất đau khổ đối với trịch một người nào đó, bệnh cảm an nhiên, tự tại mà làm.

Những người bệnh cảm thấy thích thú chút xíu cho thấy lòng ganh tỵ, tôi khuyên bệnh nên dùng lòng khoan dung, đừng lo lắng, một trong những biểu hiện của văn hóa, chẳng cần nhìn thấy người khác có đau óc luôn luôn cảm thấy mình vượt trội, và cũng chẳng ai có cần phải đau óc thoáng chút cảm khi nhìn thấy một đích thực là không có họ thể và họ mới xứng đáng để được chú ý bởi thích những người khác cảm thấy to tát hơn của đời.

Đến đây tôi chỉ cần nói đến những lời khuyên đầy cảm nhận những khuôn vàng, thước ngọc, xin bệnh cùng tôi suy gẫm:

*Nói đến sự sống mà nín ngay đến; ý đến họ mà thu họ đến, tự, giận, ham mê đến sông núi, những nản, mà tiêu trừ bệnh một đến; không phải là người rất kiên nhẫn, thì không tài nào đến như thế.

*Chính mình chúng ta không cảm thấy mình mà cảm thấy mình cần đến người thì thật là nhu.

*Người ta ai mà không có lòng. Có lòng mà sự đời đến thì còn gì hay hơn.

*Câu nói như tên, không nên bệnh bệnh, đã lọt vào tai ai, không tài nào rút ra đến của.

*An lạc, đến thì là bệnh thánh: thích thì, ghét ác là bệnh hiền, tách bệnh thì, ác quá đáng là những người thông minh, đến đến thì ác đến sống mình gièm pha là những người nhân ái.

Cố Tổng Thống Abraham Lincoln của Hoa Kỳ có thể nói là một người Mỹ lý tưởng nhất. Ông luôn luôn cảm thấy mình vượt trội, luôn luôn lắng nghe ý kiến công luận phê phán, những người đi tìm kiếm chút gì trong những các chính phủ, những cảm nhận mình thông minh, sáng suốt hơn Tổng Thống. Xuyên qua những kinh nghiệm trong cuộc đời làm chính trị, ông đã nói một câu bất hủ: “Đừng phán đoán, bệnh sẽ không bị phán đoán”.

Suốt cuộc của chiến tranh giữa hai miền Nam, Bắc, khi bà Lincoln nghe lời của người miền Nam, Tổng Thống Lincoln trả lời: “Mary, đừng chỉ trích họ, nhưng chúng ta lâm vào hoàn cảnh như họ, chúng ta cũng hành động như họ mà thôi”.

Nhà soạn nhạc đến của Beethoven đã nói: “Tôi cảm thấy chúng ta đều là một, những người khác nhau làm những việc khác nhau”.

Bạn đừng cho rằng tôi khuyên bạn trở nên một người ba phải chỉ biết đứng y' với tất cả mọi người mà không biết uy' ki' n. Không phải vậy-bạn cần vui vẻ, chân tình với mọi người, mọi người cũng vui vẻ với bạn. Nếu đi đến một buổi tiệc mà sự ngượng ngùng của ta phê bình, chê trách, chê người yên lòng thì đâu đến với người không dám phát biểu, đùa nô vui với bạn bè thì làm sao có được tình thân? Nhưng bạn phải cho người khác cái đức quy' n giữ gìn như vậy. Biểu lộ cá tính chân thật của mình thì được, bao lâu nó không mang tính chi' m h' u, không can thiệp, không bắt buộc đòi hỏi người khác phải theo y' của mình.

Trong sách Mạnh Tử có câu chuyện rất hay, xin kể hậu bạn: “Tôi xét mình”:

Người quân tử sống dĩ khác người là vì lúc nào cũng đặt tâm đến việc “Nhân”, đặt tâm đến việc “L”.

Đã là người có nhân, thì yêu người, đã là người có lý, thì kính người. Mà theo lý thường, yêu người thì tất người sẽ yêu lại, kính người thì người tất kính lại. Người quân tử ăn uống đạm bạc, mà gián hoặc còn có kẻ đem thói ngang ngược đi đối đãi lại, thì tất nhiên sẽ xét ngay mình lại, chắc mình còn bất nhân, chắc mình còn vô lý, thì họ mới x' với mình như thế, chứ tất đáng thì có khi nào họ lại ngang ngược với mình được.

Người quân tử xét lại thói mình có nhân, thói mình có lý, mà người ta đối đãi với mình vẫn ngang ngược như trước, thì tất lại xét lại mình ta nhân, ta lý thật, nhưng ta chưa được hết lòng chăng?. Nếu người quân tử xét rằng thói đã hết lòng mà thói người ngang ngược vẫn như trước, thì bày gi' người quân tử nói: “Hàng này thói là hàng cần d'. Người mà đến như vậy thì khác gì loài vật. Đối với loài vật thì ta còn kẻ làm chi”.

Tôi xin mượn lại của một học giả Hoa Kỳ, ông Napoleon Hill, để gửi đến bạn: “Tôi đã tìm thấy hạnh phúc bằng cách giúp đỡ những người khác.

Tôi có được một thân thể tráng kiện, lành mạnh vì tôi sống đi' u đ' với tất cả mọi sự vật và chỉ dùng những thức ăn mà Thiên Nhiên đòi hỏi cho việc bảo vệ o quần thân thể của tôi.

Tôi thoát khỏi sự sợ hãi đối với mọi hình thức.

Tôi không ghét bỏ, ganh tị, nhưng yêu thương tất cả mọi người.

Tôi gần bó tay làm việc cho tình yêu hòa bình với vui chơi, giải trí một cách hào phóng. Vì vậy tôi không bao giờ biết mệt mỏi.

Tôi buông bỏ mọi công việc mà ngày không phải có nhu' u của cải, nhưng cho sự khôn ngoan đến nhưn' th' c, giải' lý và x' đáng như người của cải ít hơn lao mà hi' n tôi đang có sự n.

Tôi không đòi hỏi những người khác phải niệm n' với tôi, ngược lại tôi đặt quy' n san sẻ của cải của tôi cho tất cả những ai muốn đón nhận nó.

Tôi hành động đúng theo tiếng gọi của lương tâm. Vì vậy, chính lương tâm hướng dẫn tôi một cách đúng đắn trong tất cả những gì mà tôi làm.

Tôi không có kẻ thù bởi vì tôi không làm phẫn nộ bất cứ một ai vì bất cứ lý do gì, những tôi giúp ích cho bất cứ ai mà tôi liên hệ đến những pháp giới của cõi đời lâu bền.

Tôi thành thật mà nói rằng tôi có nhiều của cải vật chất hơn số lương tâm mà tôi cần, bởi vì tôi không tham lam và chắc chắn có đủ vật chất lúc tôi còn sống.

Tôi đang làm cho một bất-đồng-sĩ nọ lao không biết đóng thuế bởi vì nó để cái gì trong tâm trí, đó là những của cải không thể sờ mó được, không thể đánh giá hoặc chiếm hữu được, chỉ những ai áp dụng cách sống của tôi. Tôi đã sáng tỏ về bất-đồng-sĩ nọ lao này bằng cách quan sát luật lệ thiên nhiên và ông biến thành những tập quán để sống đúng theo đó”.

Đến kích thích tiêu uế này, tôi xin “khoe” với bạn, tôi khu tôi có một cửa tiệm bán thức ăn nhanh và cà-phê, thỉnh thoảng tôi đi vào ăn vài cái bánh ngọt, uống ly cà-phê và để chuyển trò với ông Joe (chủ quán). Bạn biết khu du lịch của miền duyên hải White Rock 80% là những người cao niên từ bảy, tám chục tuổi trở lên. Ông Joe đúng là một người sung sướng, cái miệng, bất thiếp vô cùng. Vào một đêm tôi đã nhìn thấy cái cảnh ông ta tiếp đãi thức khách với cửa tiệm của ông. Ông ta bằng một xô nóng để tay ông cầm đôi tay run rẩy: “Ông Jones, Mamie nhớ chén xúp để biết này cho ông đây”.

Một cô bà lưng khòm, đi nghiêng ngã bất đầu bước ra cửa: “Bà Hudson ơi! Cần thận nhé, ngoài kia xe chạy nhanh lắm đấy. Và ô kìa! Bà nhìn xem trăng tròn đang nhô lên mé sông. Một đêm thật tuyệt vời”. Tôi nghe đó suy nghĩ và nhận thấy ông Joe đúng là một người sung sướng hạnh phúc bởi vì ông thật sự yêu thương loài người...